

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ „
Egy hónapra 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy basabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzori hirdetések alku szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A kicsempészett bizalom.

Risum teneatis amici!

Debreczen város törvényhatósági közgyűlése tegnap bizalmat szavazott báró Fejérváry Géza császári és királyi tábornagy urnak, ki a legfelsőbb kegy és az osztrák katonai körök taktikája következtében ez időszerint a független felelős magyar királyi miniszteriumban a magyar honvédelmi tárca vezetésére van kommandírozva.

A legmagyarabb város független polgárokból alakult képviselő testülete imé: bizalommal fordul a magyar honvédelem ügyének ez időszerinti vezetője felé; s a mit ő kardjával, avagy a magyar hazáért a Dienst Reglement határain belül lángoló szeretetével idáig megtenni képtelen volt: megörökíti nagy nevét saját határozatával a városi közgyűlés évkönyveiben.

— Arany betűkkel leszen ott felírva, hogy Debreczen város derék képviselő-testülete arra használta fel egy óvatlan pillanatban az önkormányzat koldus alalamizsnájaképen részére még meghagyott jogait, miszerint bizalmat szavazott annak a dicő tábornoknak, annak a szabadságot lelkesedő honvéd hadvezérnek, ki még azt is megiltja a magyar honvéd tiszteknek, hogy a magyar törvényhozó testület ülésén — mint hallgatók a karzaton — megjelenhessenek.

Ide gyertek, megszorodott szívű derék honvédtisztjeink; ide gyertek mi-hozzánk. Ha elvagtok tiltva attól, hogy a magyar képviselőház tárgyalásait végig hallgassátok, — kárpoztást találhattok Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának ülésén, a hol'ott is bölcsen kormányozza hű mamelukjainak segítségével a municipium ő n a k a r a t á t a magyar kormány itteni földi helytartója, a mi mindenható főispánunk, ő méltósága, a mindenkori kormány áldó kegyelméből.

S miért ez a nagy bizalom? — kérde egész Magyarország, a melynek ezred-éves földjén bizony alig akad valaki a debreczeni szavazó-gépeken kívül, a ki bizalommal viseltetnék a generális ur honvédelmi miniszterkedése irányában.

Talán bizony kivívta a tüzéséget a magyar honvédség részére? Avagy előtremette a mesék világából a távolság sárga-fekete felhőivel eltakart műszaki csapatokat? Avagy megperdültek immár a dobok a m. kir. honvédség zenekarában s nem kell ezentúl a honvédség parádés kivonulásaira kölcsönkérni a cs. és kir. közös hadsereg bandáinak bum-

berdóit? Avagy megalakította a honvéd vezérkart?!

Óh nem! Nem kell felteni veszedelmes ujtásoktól, a rohamos fejlesztésnek mételeyitől a mi honvédségünket. Változatosság okáért megspékeli ugyan a honvédtisztikart Fejérváry tábornagy ur a közös hadseregből ide deportált különböző nemzetiségű elemekkel, — ezzel is akadályozván a magyar honvéd tisztikar előrehaladását; s elnyomni akarván a honvédség magyar szellemét; de míg ő a magyar honv delem ügyének élén áll, nem kell felteni a mi honvédségünket, hogy a rebellis magyarság kezében veszedelmes fegyverré fenekedjék.

Miért tehát e nagy felbuzdulás a mellett az osztrák katona mellett, a kinek gyanus magatartása csak bizalmatlanságot ébreszthet minden jó magyar ember lelkében; kinek alakja ott áll nemzet és trón között, hogy még annak is akadályául szolgáljon, mikép a nemzetnek önállóságára s különösen a hadsereg magyar szellemben való fejlesztésére irányuló törekvései a trón zsámolya elé utat találhassanak?

Semmi egyéb nem adott okot e váratlan bizalomra, mint az a magán természetű támadás, a mit nemrégiben intéztek a tábornagy ur ellen; amely támadás elől ő a hűséges kormánypárt és a tisztelgésre kiharancsolt katonatisztek bizalomnyilvánítása mögé húzódott, ezt találván legalkalmasabb sáncznak, a mely mögött sem gyanu, sem bántalom nem érheti.

Nem célunk ezzel a támadással jelenleg bővebben foglalkozni, mert nem is igen érdemes arra. Tény az, hogy e támadás oly annyira magán jellegű s oly kiválólag magán ügyekre vonatkozó állításokat tartalmaz s annyira eszevesztett, hogy ilyenre csakis a fékevesztett magán bosszuvágy képes valakit ragadni.

Semmi sem áll tőlünk annyira távol, mint egy követ fujni e bosszútól lihegő személyeskedő röpirattal; mert magán élete mindenkinek szentség, a melyet érinteni a legvehemens politikai küzdelmek közt sem szabad. S mi báró Fejérváry Géza urnak, mint magán egyének, sem szeplőtlen magán-jelleme sem tisztos családi élete integritását távolról sem kívánjuk érinteni.

De ha minket eltílt ettől a mi jó izlésünk: mi joggal teszik ezt azok, kik e magán természetű támadás folytán Fejérváry Géza ur pártjára állanak? Hát nem tudja ő a maga privát dolgát bármely támadóval szemben elintézni?

Mi czímen 'olakodik másnak magán természetű ügyébe épen Debreczen

szab, kir. város törvényhatósági közgyűlése?

Nincs ennek semmi czíme, de van egy oka; és ez: a servilismus.

Am hadd nevezze „brávó“-nak az országos szabadelvű párt elnöke a báró Fejérváry Géza miniszter ur támadóját; ám hadd tisztelegjenek bizalmuk kifejezésével az alantas tisztek a cs. és kir. tábornagy urnál; az előbbi még természetesnek is találhatjuk, mert hiszen pártérdekről is lehet ott szó, a hol a párt egyik „vezéré“, oly ki-méltetlenül megtámadják s a bizalom nyilvánítás ilyenkor helyén lehet; a tiszt urak tisztelgésén pedig jóízűen mosolygunk, mert szinte gondoljuk, menyire vágyik Fejérváry tábornagy ur az ő alantasainak „bizalmára“; s ez az egész tisztelgési komédia valóságos felcsufolása a katonai fegyelmeknek.

Mert hiszen ha joguk van a tiszturaknak bizalmukat kifejezni, akkor bizalmatlanságukat is szabad volna nyilvánítani; pedig ha ezt próbálnák, hej! de volna dolga az „infám kasszirozás“-nak, — meg a kurta-vasnak.

De hát ez az ő dolguk.

De mit toladok a maga bizalmával Debreczen sz. kir. város közgyűlése? Kérte azt valaki? Illendő dolog-e az, egy tekintélyes nagy város polgársága nevében beállítani egy magán bajokkal küzdő politikai és katonai celebritás magán lakásába s közgyűlésileg elhatározni azt, hogy nincs Kasicsnak igazsága. Oda hurczolni ezt a mi derék, jó, igaz magyar polgárságunkat világ csufjára ahoz az osztrák katonához, a ki előtt a polgárság csak filiszterek gyűlése, a mit pedig beszélnek és határoznak, csak — „s m a r n“.

De hát ide most bizalom kell s az jól esik. Akárhonnan és akárhogyan.

Bizony akárhogyan.

Mert a debreczeni bizalomnyilvánításban — ha annak létrejövetele körülményeiről, értesülni fog a tábornagy ur ő excellentiája — ugyan nem nagy öröme telhetik.

Tegnapi tudósításunk híven leírja, mily észrevétlenül került a tegnapi közgyűlés napirendjére ez a bizalom-nyilvánítás?

A közgyűlés napirendjének előre közölt sorozatából mint kiemelkedő mozzanat csak a bába-oklevelek kihirdetése tűnt szemünkbe: ki hitte volna, hogy egy miniszteri bizalom-nyilvánítás oklevélné világrahozatalán is munkálkodni fognak a közügyek fontoskodó bábái?

S a helybeli művirágkészítő művésznőnek adandó segélyezés kérdésén kívül a megjelent mameluk — szivek is művirágokat fognak sarjasztani a legsvargelbebb miniszter részére, hogy felékesítsék az ak tábornagyi parádéját a debreczeni polgárok bizodalmanak rikitó pávatollával.

A félórásig tartó közgyűlésen — melynek nem volt semmi fontosabb tárgya sezt a „bizalom“ dolgát csak utólag csempézték bele — még meg se jelentek jó formán a bizottsági tagok; ezt maga a kormánypart helybeli felhívatalosa is konstatálni volt kénytelen; pártunknak egyéb dolgokkal is elfoglalva levő tagjai pedig épen nem is gondoltak arra, hogy ilyen csodabogarat is képes legyen valamely mameluk-elme világra szülni: — így történt aztán, hogy öt percnyi tanácskozás után Fejérváry báró cs. és kir. tábornagyi urnak a tegnapi közgyűlés bizalmat szavazott.

Ha az volt a céljuk a bizalom inscenizálásának, hogy a municipális intézmény iránt való bizalmat ennek hívei lelkében is megrendítsék, — akkor csakugyan értek el vele valamelyes célt.

De ha azt akarták ezzel demonstrálni, hogy Fejérváry Géza cs. és kir. tábornagyi ur honvédelmi miniszteri működését Debreczen város hazafias érzésű polgárai bizalommal nézik, hogy Fejérváry Gézát szívesen látják a magyar honvédség élén: akkor alaposan csalódtak.

Ez a bizalom csak egy pár életre való mameluk furlangjának szüleménye.

Az ilyen bizalomra azt szoktuk mondani, hogy „köszönöm a bizalmat, de nem kérek belőle.“

Ez a bizalom „nem gillt“. De hát hadd teljék benne öröme a cs. és

kir. tábornagyi urnak és debreczeni hű mamelukjainak.

Debreczen város független polgársága pedig jövőre legyen résen s válogassa meg azokat, a kik bizalmát a tegnapi napon ily méltatlanul eltékoztolták.

Bk.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház mai ülése a honvédelmi után a földmivélségi tárcza költségvetés általános vitáját folytatják. A vita még egy ideig fog tartani. A függetlenségi és 48-as párt álláspontját egyrésztől Kossuth Feencz, a másrésztől Polonyi Géza fogja kifejteni. Az országgyűlési nemzeti párt álláspontját pedig, mely párt még általánosságban sem fogadja el a költségvetést, ebben fogják kifejteni és megokolni. A mai ülésen Bujánovics Sándor fog a mezőgazdasági és közigazdasági szakoktatás kérdéséről hosszabban nyilatkozni.

KÜLFÖLD.

A német császári család Bécsben. A német császári család április hó 14-én érkezik Bécsbe Olaszországból. A császárné a legidősebb két herceggel még az nap este elutazik, de Vi mos császár másnap is ott marad és részt vesz a nagy csapatszemlén. A császári család a Hofburgban fog lakni.

A földmivélségi miniszter expozéja.

Debreczen, március 27.

Darányi Ignác dr. földmivélségi miniszter tegnap tartotta meg expozéját a képviselőházban. Két dolog élesebben emelkedett ki terjedelmes expozéjából: a gabonaárak és az allategészségügy kérdése.

A gabonaárak hanyatlását a miniszter nemzetközi jelenségnek mondotta és bejelentette, hogy a millenniumi kiállítás alkalmából

Balga vagyok, kishitű én,
Hinni, bízni nem tudok,
A mikor a nemzetemre,
A magyarra gondolok.

Óh bár jönne — én szeretném! —
Bár egy új kor jönne még,
S megzafolna egy megújodt,
Egy hatalmas bü-zke nép;
S akkor, járva mult romok közt,
(A hol anyai ócska lom)
Nevetnénk az utódok
E borongó bús ódon!

Igmándi Miklós.

Irodalmi divatok.

Irta és a Csokonai-kör f. hó 20-án tartott ülésén felolvasta

Dr. Gulyás István.

(Folytatás.)

Égészen más alapokon nyugszik a francia naturalis regény s általában a költészet. Francia azért, mert Párisban sarjadt és nőtt hatalmas favá, bár a francia költészetben is van híve az angol naturalismnsnak. Ez a divat a pozitív philosophián alapul, a pessimismussal tetszeleg magának s egyuttal a tudomány feladatainak megoldásában kontarkodik. Ez a költői irány nem ismeri el az egyéniség önállóságát, tagadja a szabad akaratot, nem ismeri a jellem fogalmát. A Balzac és Zola világában nincs erény, nincs bűn, mert az embernek semmi cselekedete nem eshetik beszámítás alá. Az ember csak báb,

nemzetközi gazdakongresszust fog tartani, melynek meghívói már szét is mentek a világ minden tájára.

Nem, nem ez a módja a magyar gazdára sulyosan nehezede bajok megszüntetésének. — Nem kongresszus kell erre, sőt nem is nemzetközi akció. Hiszen nyilvánvaló dolog hogy annak a porosz vagy amerikai gabonatermelőnek a mieinkkel épp ellentétes érdekei vannak, hát hogy lehessen e két álláspontot egyesíteni, egy kalap alá vonni? A magyar mezőgazdaság sulyos állapotának eredő oka és rakfenéje az az alárendelt helyzet, melyben az Ausztriával való közösség, miatt sinylődik. A míg a magyar termelés ki van szolgáltatva az osztrák ipar érdekeinek, a míg nincs egyéb hivatásunk, mint hogy nyers anyagot adjunk az osztrák gyáraknak és a míg el van zárva előünk a kifelé való út, ellenben tarva a kapu verenyársaink betolulására, addig bizony nem segít rajtunk semmiféle nemzetközi kongresszus és semmilyen egyéb nemzetközi akció. A vámközösség megszüntése; ez az egyedüli panacea közigazdasági bajaink orvoslására!

És nemcsak a gabonarak javulásának kérdése van szoros viszonyban a vámközösséggel, hanem itt gyökerezik az a másik kérdés is, mely a miniszter beszédjének kiemelkedőbb része volt: az állategészségügy állapota. A miniszter maga is elismerte, hogy a jelenlegi viszonyok igen sok kívánnivalót hagynak hátra. De aki azt hinné, hogy e viszonyok radikális megjavítása érdekében a miniszter kieszközölte az osztrák kormánytól az állategészségügyi egyezményt, az csalódnék. Mert a miniszter bevallotta, hogy tárgyalt ugyan az osztrák kormánnyal, de apró-cseprő intézkedésekkel többet megszerezni nem tudott.

Az eddigi megszégyenítő állapot, hogy tudnillik akármelyik kis osztrák tartomány főnök saját kénye kedve szerint dispónál egész

csak labda, kit a környezet ezerféle szeszélye lökdös ide-oda, a nélkül, hogy saját elha arázásából csak egy lépést is tehetne. E regényekben uralkodik a hirhedt „milieu“, a mindenható környezet, arculverésével és labbalapozásával mindennek, a mit a történelem nagyot és lélekemelőt ránk örökségül hagyott. Ez a naturalismus is azt hirdeti, hogy az életet úgy kell rajzolni, a mint van, a kézelet ferditése nélkül; csak hogy ez irány híveinek nincs szívök, nincs morais érzékök, cyniku-ak az elgondolható legalacsonyabb fokig, az emberi életben nem látnak egyebet szennynél és alávalóságnál s ez általuk rajzolt szennynél és alávalóságnál csak szivtelenségük közönyük és gunyolódásuk nagyobb. A természetességet hirdetik ez elfajult divat hősei, de semmitől sem állanak tavolabb, mint éppen a természettől. Az orvosi tudomány műszereivel dolgoznak, előttünk bonczójak szörnyalakjaikat, melyekhez ha onlót az élet minden rosszasa mellett sem mutat még egyenként sem, nem hogy oly tömegesen, mint az ő megvadult fantáziájuk termeli. A természetesség, az igazság látszatával ruhazzak fel a legkikeresettebb képtelenségeket, s a sensatio hajhászásban versenyeznek a legmesszebb menő romantikusokkal. S maguk ez írök epoly arczatlanok, mint írásaik hősei; nyiltan bevallott céljuk, hogy az irodalom nekik csak arra való, hogy általa pénzre, vagyonra tegyenek szert. Szamitanak a publikum botranyokban való kedvtelésére s könyvük jóságát vagy rosszását a szerint itélik meg, hogy hány kiadás fogyott el belőle. Maga a pozitivist Taine, a naturalisták hirneves védője, Balzacról szoltában, következőleg számlálja fel ez

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

1896.

Legördült az utolsó év,
Zárókövéd, ezredév;
S mint egy szóra ez a nemzet
Levetette gyászmezét:
Harangesengés, üdvívalgás,
Diadalzaj . . . óh talán,
Rajtam kül, ki ne örülne,
Nincs most széles e hazán.

Most minden lant, most minden dal
Egy új napot üdvözöl . . .
De vajon nap, támadó nap,
Mi amottan tündököl?
Ime, az én szívembe tört
Most is kétség mártogat;
Hátha az nem virradatfény,
Hátha az az alkonyat?

En is úgy elábrándoznék:
De lesújt az ismeret, —
Mindhiába mutatjátok
Nekem ezt az ezredet.
Egy ezredév! Óh de hogyan,
Hogyan folyt az, — kérdezem . . .
Ah úgy belebetegszem, míg
Végtül végig érzem!

Bárha bérem legyen érte
Rám hajtott követek,
Mig ti hajnalt riadoztok.
En az éjtől remegek;

Magyarországnak zárlat alá való helyezése tekintetében, — ez továbbra is fennmarad. Az osztrák miniszterelnök azonban kegyes volt megengedni, hogy ez az amaz a megye, ahol mar megszűnt a járvány, a forgalom részére megnyitassék. És az ilyen alkudozásokról elneveztek kiegyezési tárgyalásoknak. Az egyik fél diktál és parancsol, a másik hallgat és alveti magát: ilyen a »kiegyezési tárgyalás«. Az a másik fél természetesen a magyar kormány.

Akármilyen mélyen hallgatott is tehát Darányi Ignác azzal, hogy mezőgazdaságunk Ausztria érdekeit szolgálja, expozéjainak kiemelkedő részei nyilvánvalóvá tettek, hogy ebben kulminálnak mezőgazdaságunk legfőbb bajai.

Az apróbb kérdésekről a miniszter lehetőleg keveset beszélt, mert — mint mondta — ezeket a költögetés részletes tárgyalásánál ohajtja sorra venni. Megemlítette, hogy az egészségügy államosítását szükségesnek tartja, a mezőgazdasági bizottságok működését serényebbé ohajtja tenni és szorosabb összeköttetést keres a gazdasági egyesületekkel, nevezetesen azért, hogy ezeknek révén a kis- és középkorúak érdekei jobban érvényesülhessenek.

Programnak mindez igen jó, bár hasonlót már gyakran hallottunk. Darányi expozéjával szemben csak egy szavunk lehet: Tényeket kérünk, tényeket!

A régi és új magyar tánczenéről.

Káldy Gyula azután a körut után, amelyben a kurucz idők zenevilágát megismertette az ország intelligens közönségével, azzal a lelkesedéssel és buzgalommal, amely előbbi munkáját is jelezte, hozzáfogott a régi és új magyar táncdaraboknak felkutatásához. Fáradságos munkájának eredményét mutatta be tegnap a magyar tudományos akadémia dísz-

termében tartott felolvasása keretében, a Történelmi társulat gyűlésére egybegyűlt nagy közönségnek.

Gróf Teleky Géza, a Történelmi társulat elnöke nyitotta meg a társulat ülését és felkérte Káldy Gyulát a felolvasás megtartására.

A közönség zajos éljenzése közben lépett Káldy a felolvasó asztalhoz. A magyar nemzet ősidejéből indult ki és megemlékezett arról, hogy a magyarok, nagy kedvvel kultiválták a táncművészetet; táncoltak még akkor is, ha valaki meghalt. — A hunoknál a temetési gyászszertartást rendszeren körtánc fejezte be, amely szokás még száz évvel ezelőtt is dívott az ország egyes helyein.

A magyar zene és ezzel a magyar tánczene tulajdonképpen két részre oszlik, az udvari és a népies táncra. Az udvari táncokhoz tartozott a »Palotás« és a »Lassu magyar«. Különösen a palotás volt kedvenc táncza a magyaroknak. Az tette ezt a szép táncot oly kedvelté, hogy lassu lépésekben ejtették, ami lehetővé tette, hogy az öregek is résztvehessenek benne. Sőt papok is táncoltak a palotást, de nekik már nem volt szabad tánczosnóikkal kezét fogni, csak zseb kendővégről tánczoltak.

A bécsi udvarnál is tánczoltak annak idején egyes magyar tánczokat. Balassa Balint több udvari bálon mutatta be a dalsias magyar tánczot, sőt egyszer a székely kanász-tánczot is eljarta az udvari nép előtt.

A régi magyar tánczok között érdekes a verbunkos-toborzó tánc, a mely kizárólag magyar anatól táncza egyetlen nemzetnek sem volt. Bihar János, az id. Boka és ifju Csermák írták a legszebb verbunkos-nótákat, amelyeket azután különböző nevek és alkalmakról neveztek el. — Így volt »Hadi kőbester nótája« »tiz, husz talléros verbunkos«.

A verbunkos-tánc zenéjét napjainkban is hallhatjuk. — Doppler Ilka című operájában és Erkel Ferenc »Névtelen hősök«-ben színpadra vitték.

A népies tánczok sem sokban különböztek az előbbiektől, legfeljebb abban hogy gyorsabb ütemű zenéjök volt. Csermák volt az első, aki ezeket a freisb tánczokat kedveltette és báró Wencheim Béla foglalta össze »Csardas« gyűjtőnév alatt.

Érdekes népies tánczok még a lakalmas táncz faklyakkal; székely csüddöngölő, a kuffrczes, a bácskai vásárosok nótája; a kutyakopogós, amelynek neve a szegedi asszonyok topánjaira vert pákok kopogásából származik, a kallai kettős, sátoros, dobogós fegyvertánczok.

A külföldi tánczokat, például a menuettet nem igen vette be a magyar ember természeté és lassankint helyettesítették azokat a kormaggyarral, füzértánczcal, amelyeket azonban most már teljesen kiszorít a francia négyes.

Nagyérdékű felolvasását itt befejezte Káldy azzal a kijelentéssel, hogy a tánczantitók hazafias kötelességeiknek tesznek eleget, ha ezeket a régi szép társastánczokat ismét megismertetik az ifjúsággal.

A közönség nagy tetszéssel fogadta a vendégek érdekes felolvasását és könnyen értendő kíváncsisággal várta a régi tánczzenének bemutatását azoktól a művészi erőktől, akik a felolvasó asztal mögött vártak, míg idejük elérkezett.

Először 1563-ból származott magyar tánczot adott elő a Wilmouth Bódog, Waldmann Albert és Faludy Károly tanárból, Maier Adolf tőrogatósból álló zenekar az énekkarral együttesen adta elő a palotást, verbunkos-t, lakodalmast és kalakást, majd a csüddöngölőt és a szegedi kutyakopogóst. Viharos tetszés fogadta a precíz előadott zenedarabokat és a közönség nem is nyugodott addig, míg az egyes számokat meg nem ismételték; különösen a Rákóczi-kor hajdu-táncza keltett nagy lelkesedést és Thaly Kálmán az előző székeltől üdvözölve Káldy ennek a pompás dalnak kitünő harmonizálásáért. Payer Margit és Várady Sándor dala szintén nagy hatást tettek, különösen a Martinovics-nóta, a melynek bánatos dallamai könyeket csaltak a hallgatók szemébe. A Kuliffa Izabella kitünő zongorajátéka mellett előadott középkori dalok nagyon tetszetek. A pompás hangversenynek méltó befejezése volt az 1818-beli Jász tábortáncz, a melyet Várady és a férfikar adott elő, viharos derűtséget kelte.

A hangverseny után Thaly Kálmán a társulat, valamint a nagy közönség nevében köszönetét fejezte ki Káldy Gyulának az élvezetes felolvasásért és hangversenyért és

író regényhőseit: »Piszkos ember-fereg had, undok százlábúak, mérges pókok, melyek rothadás közepette születtek s dübösen áskálnak, tépd-snek, rakásra halmoznak s harapnak; fertelmes férgek, melyek Páris szennyében nyüzsgönek, viczkádoznak; mindenféle züggöl és mocokból vonszolják elő a különböző vagy egészségtelen teremtések, kik minden emberi törvényen s természetén kívül állanak: játékosok, demimonde-ok, bohémek, uxorások, galyarabok, kémek.« Egészen természetes aztán, hogy »ezeknél a kötelesség üres szó, az odaadás örült rajongás, az önmegtartózkodás ostobaság; a törvény minden alávalóságának büntetése s csak palástolni igyekeznek a vétkeket, úgy, hogy ez önző társadalomban, melyben csak rászédni való bambák és rászédő gazok, hülyék és számítók vannak, ostoba az, a ki se pénzrel, se hatalommal nem rendelkező, ravasz és romlottág által nem tör utat magának.«

Ugyanezen a nyomon jár Zola is, ki regényében szintén a társadalom iszapját kavargatja fel s a tiszta forrásokról egyáltalában nem látszik tudni semmit. Hogy aztán ez alakok hogyan tesznek, hogyan beszélnek: annak részletezése több okból nem vonható be a rövid felolvasás keretébe; csak azt kell kiemelni, hogy a naturalista előtt nincs gyöngédség nincs szemérem és szégyen érzet, a társadalom által mindenbe szentnek tartott dolgokat kiméltlenül a nyilvánosság előtt pertraktálja. S mindezt azzal a hazugsággal indokolja, hogy a költészet nem tekint arra, vajjon a költői mű tetszik-e a közönségnek, vagy nem mert a művészet önmagáért van, nem a közönségért. Ismét Taine-re hivatkozunk: »A

francia regényíró — úgy mond — pusztán művész, kinek semmi köze a lelkiismerethez s a gyakorlati élettelokhoz; neki teljes szabadságban áll, hogy az erkölcsi rut iránt keltsen érdeklődést s ezt teszi az által, hogy megmagyarázza az illető rut alaknak véralakat, neveltetését, koponyájának formáját, lelki szokásait s az ezek szülte eredeti hajlékát, melyek hatásainak szűksé eszeget lamokat, melyek hatásainak szűksé eszeget kézzelfoghatóvá teszi s melyeket minden perkedésen keresztül vezet, megmutatva, mint erő-bülnék az idő s a kielégítés által, s feltárva a véget, ami örület, vagy halál. Az olvasót megragadja a logika s megbanulja a költő művét, elfelejt bosszankodni az alakok felett s így kiált fel: »Mily szép fősvény! Arra már nem gondol, minő rossz következményekkel jár a fősvényesség. Már philosophus és művész lett az olvasó, arra már nem emlékszik, hogy becsületes ember is volna.«

A francia naturalismushoz legközelebb áll az orosz költészet, mely voltaképen utánzása amannak, csak hogy át van hatva az orosz politikai viszonyok szűke metsző fájó dalom érzésével. Turgenev, Dosztojevsky, Tolstoj ép oly cinikusan rántják le a leplet mindenről, a mi lepel nélkül, a nyilvánosság elé dobva, az embarben megbotránkoztatja az embert, a mi benne nem állat. — Ők is keresik a »különöst, a rutat, a szenatióst, ők is pesik a »különöst, a nihilismus apostolai, de kimondhatatlan magasságban állnak Zola és tarsi felett azért, mert ők éreznek, s szívóknak fájdalma, keserűsége, a mindenről lemondani kényszerült szív melabus resignatiója enyhíti a tülön-tul sötét rajzokat. Másik főkülömbőség az orosz és francia naturalismus között az,

hogy míg Zolaék nem ismerik a lelket, hanem minden tettet, érzést, gondolatot a test organismusából fejtenek ki, mintegy bonczkés-sel a szemünk láttára: az oroszok épen lélektani bonczolásukkal váltak híresekké. — Igaz, hogy ezek a lélektani bonczolások épen oly tulságba mennek, mint a francia »elemzés«, de szelemiek lévén, nem annyira vizsgáztatásitók — Ime pl. a szerelem meghatározása Turgenev szerint: »Tetszés nélkül nem érzelme az, hanem a test és lélek sajátos állapota, mely nem lassanként fejlődik, hanem egyszerre üt ki, rendszeren hivatlanul, a hirtelen s akarata ellen rohan; meg az embert s lesz élet-halál ura, mint a kolera vagy a láz; a szerelemben nincs egyenlőség, semmi ugynevezett szabad egyesülése a lelkeknek s több e féle abstractiók, miket csak a német professorok gondoltak ki üres óráikban; nem: a szerelemben csak rabszolga és kényur létezik«. Az oroszok az életet rossz-tesznek, a lelket tisztátalannak, az életet rossz-tesznek, haszontalannak hirdetik, de legalább ugyanannyira el alakjakkal, mint emberekkel; némelyikök, különösen Turgenev, sokszor el is felejtkezik a pessimi-musról s a hűség, a tisztaság, az igazi szeretet hurjait is megpendíti. A francziák nem látnak az emberben semmit, csak az állatot s ez állatban is a kóros tüneteket, a legrafinirtabb nyavajákat kutatják. A miket aztán szivtelenül, tudós nagyképsükös-séssel, sokszor kegyetlen iróniával tárnak az olvasó elé.

(Vége köv.)

megkerte, hogy az évezredes ünnepek alatt ismételt adassa elő azokat, hogy a vidéki és a külföldi közönség is megismerje. Káldy készséggel meg is igerte ezt, mire Thaly a közönség nagy lelkesedése közben kilátásba helyezte, hogy arra az alkalomra megszólaltathatják — ezerévi pihenés után — Lehelnek Jászberényben őrzött kürtjét.

Az ülés berekesztése után a közönség még percekig éljenezte Káldyt. — Hogy mily érdekes volt a felolvasás, kitűnik abból, hogy Jókai Mór koszorus költőnk folyton jegyzeteket csinált Káldy felolvasása közben és a hangverseny egyes számainál ő járt elől a tapssal.

Ujdonságok. OLVASÓINKHOZ!

A »Debreczen« olvasóinak tábora napról-napra növekedik.

A közönségnek e páratlan támogatásáért, most az új április—júliusi negyedév közeledtével, a midőn újra előfizetést nyitunk lapunkra, nem ígérhetünk mást, minthogy a vidéki lapok között eddig kivívott elsőseget minden tőlünk telhető eszközökkel igyekszünk megtartani.

Kitűnő külső dolgozó társaink, levelezőink, tudósítóink tábort folytatn szaporítjuk.

Azon igyekezünk, hogy a »Debreczenben« mindenki megtalálja a maga olvasmányát s e szempontból különös súlyt fektetünk úgy a megyei mint a városi ügyekre, figyelemmel kísérjük a társadalmi és egyleti mozgalmakat, szóval egy minden más lapot potló, teljesen tájékozott lapot akarunk adni olvasóink kezébe.

Továbbra is állandó tudósítót tartunk Budapesten, a ki az országgyűlés nagyfontosságú tárgyalásairól, mint általában minden érdekes hazai és külföldi eseményről legérsebb tudósítást küld lapunknak; s emelleg az előnyt nyújtjuk olvasóközönségünknek, hogy a helyi és az összes fővárosi lapokat az események közlése tekintetében teljes 24 órával megelőzzük.

Közönségünk meleg pártolása lehetővé tette ezt eddig is és a jövőben — új erővel gazdagodva — még többet igyekszünk nyújtani, mint eddig.

Bizalommal ajánljuk azért mindenkinek lapunkat, melyre a mai naptól fogva előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal.

A ki meg e hó folyamán legalább egy negyed évre előfizet, annak egy teljes hónapig ingyen küldjük lapunkat.

A »Debreczen«
szerkesztősege és kiadóhivatala.

A »Debreczen« előfizetési ára.

1 évre 10 frt 1/4 évre 2 frt 50 kr.

1/2 évre 5 — 1 hóra 1 frt — »

* **Kitüntetett debreczeni ifjak.** Ujlaki Hugót, Ujlaki Antal hírlap-iro társunk öcsesét s Varady Ödönt lapunk munkatársát, volt debreczeni, jelenleg budapesti joghallgatókat a budapesti ősz öndíjegylet 100—100 frt ösztöndíjjal jutalmazta egyetemi tanulmányaikban kifejtett szorgalmuk és kiváló előmenetelükért.

* **Meleg napok.** Meleg napok viradnak most már katonákra, a kiknek reggeltől estig kelet a nehéz rúkolásokat végezni; azonban e rúkolásokba lassanként beleszoknak s könnyű szerrel viselik el annak fáradságait. Annál keservebb egy-egy ilyen katonasdi a szegény rezervistáknak, a kik hozzászóltak a kenyelemhez s huszonnyolc napi fegyvergyakorlat s a folytonos marsadjsztrung bizony megtöri őket. Május hó 4-ére a helybeli 39-ik

számu gyalogezredhez kilencszáz tartalékost hívtak be fegyvergyakorlatra, a kik közül 130 debreczeni állású. A rezervistákat részint a »Pavillon« laktanya üres épületeiben, részint pedig sátrakban helyezik el. Ugyancsak április hóban kezdik meg a tartalékos tisztek is gyakorlatukat s egymást követő sorrendben az gyakorlatok egész folyamán tesznek szolgálatot.

* **Városi közigazgatási bizottsági ülés.** A városi közigazgatási bizottság jövő havi ülését a husvéti ünnepekre való tekintettel csak ápril 7-én fogja tartani. Az ülés bevezetével az erdei másodfoku bíróság tart ülést.

* **Fadlallah el Hedad Mihály származása.** Fadlallah el Hedad Mihálynak, a debreczeni mentelep parancsnokának származásáról a »B. H.« igen érdekes dolgokat közöl. Tekintettel arra, hogy a derek huszártiszt már régen itt van allomáson városunkban s szíve ide is forrott már hozzánk, nem lesz érdektelen, ha regisztráljuk az érdekes közleményt, mely így hangzik: Most, mikor az egész világ Olaszország és Abesszinia háborújára figyel, érdekesnek tartjuk megírni, hogy a mi hadseregünknek van egy abessziniai származású tisztje, ki nagy véletlenségből lett Menelik katonája helyett Ferencz József katonája. Fadlallah el Hedad Mihály huszáralezredes ez a tiszt. Jelenleg a debreczeni mentelep parancsnoka. Érdekes, hogy mint lett Fadlallah el Hedad magyar huszárrá. Ha a z al bécsi miszionárius a negyvenes években Kartumban járt es ott találta Fadlallah el Hedadot egy rabszolgakereskedő birtokában, mint fiatal gyereket. Haulálnak a szép és értelmes arcú gyerek megtetszett, drága pénzere kivatolta a fiát s elküldte Bécsbe. Fadlallah el Hedad abessziniai, de arab származású s mohamedán vallású volt. Musztafa volt a neve. Bécsben megkeresztelték és egy katonai nevelőintézetbe adták, a melyet oly kitűnő sikerrel végzett, hogy nem sokára tisztte nevezték ki. Azóta mint huszártiszt szolgál a hadseregben s a király nem régen a Ferencz József-renddel tüntette ki. — Eddig a »B. H.« közleménye, melyhez mi csupán annyit teszünk, hogy Fadlallah el Hedad Mihály magyar huszáralezredes ur abessziniai származásának dacára a legmagyarabb érzelmi katona és oly kitűnően beszéli a magyar nyelvet, a hogy a közös hadsereg tisztjeinek 70 százaléka sem.

* **Hivatalos eskütétel.** Dr. Balványi Ede a tegnapi közgyűlésen tiszteletbeli tiszti főorvossá kinevezett kerületi orvos ma d. e. 11 órakor tette le a hivatalos esküt.

* **Az új dunántúli evangélikus református püspök.** A dunántúli ev. ref. egyházkerület tegnap tartotta közgyűlését Komáromban, a vármegyeház nagytermében. A közgyűlésen Tiszta Kálmán főgondnok és Szekeres Mihály, mint legidősebb esperes elnököltek. Tiszta Kálmán megnyitván a közgyűlést, bejelentette, hogy az érdemekben gazdag Papp Gábor elhunytával megüresedett püspöki székre Antal Gábor acaai lelkész választották meg. — Miután Papp Gábor emlékét jegyzőkönyvbe iktatták és a családhoz részvétírat küldését határozták el, az elnök felhívta a közgyűlést, hogy az új püspököt küldöttség által hívja meg Erre Bóné Géza vezetése mellett Konkoly Béla, Szekeres Mihály és Halász Józsefből álló küldöttség ment a püspökért, akit a terembe léptekor óriási éljenzéssel fogadtak. A karzatokat elegáns női közönség foglalta el; a nagyterem zsúfoiaság telve volt ev. ref. egyházi férfakkal. A közgyűlés színe előtt Tiszta Kálmán üdvözölte az új püspököt, szerencsét kívánt működéséhez és felkérte, hogy a szokásos esküt tegye le. Az eskü letétele után Antal Gábor hosszas beszédet mondott. Kiterjeszkedett a politikai helyzet jellemzésére is és körvonalozta elveit, melyek az ő püspöki működését irányítják. A vallásfelékezetek közti békét óhajtja, olyanformán, hogy a papság a lelkiekben sokkal nagyobb érvényre jusson, e végből a teológiákat oly

alpra óhajjz fektetni, hogy köztük békés szellem uralkodjék. Az iskolák fejlesztésére, az államtól iskolai és egyházi czélokra nagyobb mértékű szubvencziót óhajt. A közép és elemi iskolák államosítását nem tartja czélsszerűnek. A lelkeszi gyámintézetek felállítását sürgeti. Ezután felkérte beszéde befejező részében a kerület egyházi férfait, hogy öt nemes lörekvésű munkájában támogassák. A püspök beszéde után Szekeres Mihály esperes üdvözölte őt kifejezve az egyházkerület nevében azt a meggyőződését, hogy munkálkodása az egyháznak javára fog szolgálni. Most Eötvös Károly tartott beszédet kritizálva a kormányt az egyházak segélyezése ügyében elfoztallt álláspontját. Indítványára a közgyűlés elhatározta hogy a püspök beszédét jegyzőkönyvben megörökíti. A püspök ünnepies beiktatásán színtemből második felére tűzte ki, rendezésére bizottságot alakítottak és elhatározták, hogy a beiktató gyűlést Pápára hívják össze. Két órakor banket volt, melyen az összes notabiprosok megjelentek.

* **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délelőtt 10 órakor a varosháza nagytermében gróf Degenfeld főispán enöklete alatt hitelesítő közgyűlés volt, melyen a tegnapi gyászos közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

* **A zenekedvelők utolsó hangversenye.** A debreczeni zenekedvelők köre, a folyó szezonban a negyedik s utolsó hangversenyét, a mely fele tiz érdekesnek ígérkezik a zeneda disztermében folyó 1896. márczius hó 29-én, vasárnap a következő műsorrall fogja megtartai, 1. Mozart W. A G-moll vonós ötös. Előadják: Friedmann József hegedű, Márton Imre hegedű, dr. Ujfalussy József mélyhegedű, H-tessi Lajos mélyhegedű és Kövy Lajos urak gordonka. 2. Bach J. S. Dallam a D dur Suiteből. Popper D. Gavotta. Popper D. Vno spanyol tánc. Gordonkán előadja: Popper Dávid ur, a m. kir. zenekadémia tanára; zongorán kíséri: Forrai Sándor ur. 3. Beethoven L. Es-dur zongoraverseny. Zongorán előadja: Forrai Sándor ur — az Elek orosz nagyherceg nevét viselő 39. gyalogezred zenekaraak kiserete mellett. 4. Jartini J. Második sonata G-moll. Előadják: hegedűn Friedmann József és zongorán Szilágyi Sándor urak. 5. Schumann R. Merengés. Popper D. Fonódal. Popper D. magyar rhapsodia. Gordonkán előadja: Popper Dávid ur; zongorán kíséri: Forrai Sándor ur. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva maradnak. A 3-ik és 4-ik szám között 10 percznyi szünet tartatik. Kezdeté este 7 és fél órakor pontban.

* **Orvosválasztás.** Balmaz-Ujvárosban a megüresedett állandó községi orvosi állás betöltése kihirdetett pályázat jövő hó 15-én jár le. Ekkor fogják a választást megejteni. Az állásra idáig is többen nyújtották be pályázataikat.

* **Márczius 29-ike a legkritikusabb nap.** Falb, a nagy időjós, a ki a holdnak az időjárásra gyakorolt nagy befolyásából vonja le következtetéseit, azt írja, hogy az 1896-ik év a legalkalmasabb ez elmélet kipróbálására. Márczius 29-ike pedig éppenséggel olyan nap lesz, a mikor a holdnak áramlatokat okozó befolyása nemcsak a legnagyobb mértékű lesz e században, de még a közeljövőben sem fog ismétlődni. Márczius 29-án és a következő napokon nemcsak nagyobb csapadékokat várhatunk általában, de különösen igen messzire terjedő zivatarokat is, az olyan helyeken pedig, a hol viharok nem lesznek, olyan magas hőfokot, a mi ennek megfelelő. Minthogy pedig Közép-Európában márczius végén a zivatarok mindig a legnagyobb ritkaság közé tartoznak és miután határozott napot az ilyen zivataros időjárásra eleve kijelölni éppenséggel lehetetlen, márczius 29-ike a legfényesebb bizonyítéka lesz Falb elmélete alaposágának. Ez tehát valóságos próba lesz. Csak az a kérdés, sikerül-e.

* **Költöző halottak.** Nagyon jól rendelle, aki elrendelte, hogy ne jöjjen vissza, kiel van temetve: És a halottak pihennek. Akinek voltak szerettei azoknak sirján emlékkő emelke-

dik, virágok diszelegnek, akinek nem voltak, azoknak jeltelen kopasz földhalom a birodalmuk... De mindnyájan pihennek... Tegnap a rendőrségnél négyen is adtak be kérvényt aziránt, hogy halottaiknak hamvait eddig nyugvohelyükről kivéve, máshol helyezhessék újból örök nyugalomra. Meg fogják tehát haborgatni a halottakat, de kiméletes kezekkel azért, hogy legközelebb legyenek azokhoz, akik őket még halálukban is szeretik.

* A helyivasut szárnyvonalai. Megemlékeztünk már arról a terről, hogy a debreczeni helyivasut szárnyvonalakkal akarja kifejleszteni üzemét. A tervek megvitatására alakult bizottság tegnap délután tartott ülést, a melyen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöke alatt jelen voltak Boczkó Samuel főkapitány, Lábber Mihály a helyivasut igazgatója, dr. Kemény Mór, Ábrahám László tisztí főügyész és Stahl Géza főmérnök. Az ülésen a szerződési pontokat állapították meg. Erre vonatkozólag Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter ma leiratban értesítette Debreczen sz. kir. város-hatóságát, hogy a Kossuth-utcai új szárnyvonal közigazgatási bejárását f. évi április hó 20-án fogja eszközölni, mely alkalomra a kereskedelemügyi miniszteriumtól Képesi miniszteri fogalmazó fog ide érkezni. Az új szárnyvonal építéséhez ezután hozzá fognak

* A hol nem szabad koplalni. Succé, a híres éhenkórász a napokban Bécsben próbált szerencsét és hirdette, hogy negyven napig koplalni fog — természetesen belépti díj mellett, a hogyan ezt máshol is tenni szokta. Tegnap azonban az alsó-ausztriai helytartótól végzetést kapott, hogy a koplalás Bécsben tilos, kivéve, ha valakinek nincs mit ennie. A végzés megokolása azt mondja, hogy Succé edabaz a négy fel között éhezhet, a mennyit akar, de nyilvánosan belépődj fejében ezt nem szabad tennie, mivel az orvosok nem vállalták garanciát arra nézve, hogy a negyvennapos koplalás baj nélkül fog lefolyni. Általában nem jó foglalkozás manapság a koplalás sem, pedig kevés költséggel jár. Budapestben annak idején megengedték ugyan a koplalást, de a pénztára annak dacára épp oly üres maradt, mint a gyomra

* A vasutasok öröme. A sok panasz és keseregés után végre egy kis öröm. Az előleptések, kinevezések, a fizetésemelések még mindig késnek, mert még szavazatlan költségvetés terhére mindenféleképpen lehet költeni, csak a vasutasok anyagi helyzetének javítására nem, de hát had lássa mindenki, hogy ennek az ártatlanul üldözött kormánynak mégis van szíve. Ezt a szívet Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter képviseli, a ki az ő vasutasait abban az örömben részesíti, hogy május elsejétől fogva előre utalványozza nekik fizetésüket, a mit eddig utólagosan kaptak. A vasutasok ezzel az államhivatalnokokkal és törvényhatósági tisztviselőkkel együtt fogják ezt a kedvezményt élvezni, a mi rájuk nézve most május 1-én annál nagyobb dolog, mert dupla fizetést kapnak, az áprilist utólagosan, a májusit előre.

A bánági nábob fia. Ittebei Kiss Elemér, az egykor duszagazag torontáli földbirtokos Abbaziában meghalt. Az elhunyt az elleméri és ittebei Kissnemzetségből való, amely a szabadságharc idején egy hadügyminiszteri és később vértanú adott a nemzetének: a hannoverai huszárak rettegett parancsnokát, Kiss Ernő honvédtábornokot. Apja még a hetvenes évek végén is roppant kiterjedésű uradalmakkal bírt az Alföldön, nagyobb, mint a württembergi királyság területe. Nagypapa, a honvédtábornok atya vetette meg az óriás vagyon alapját, amely a szabadságharc alatt a ráczok garázdálkodása miatt sokat szenvedett, a mikor az elleméri műkincsek nagyobb része is odaveszett. Részben a roppant gazdagságnak köszönhetette Kiss Ernő, hogy fölvették a huszárak közé. A mikor az alföldi kerges te-

nyerü, napbarnított arczu apa beállított a bécsi kadétskolába, hogy vegyék fel a fiát, az ezredes mindenféle nehézséget támasztott s végre a magyar földesur kopott ruhájára tekintve, azt hozta fel, hogy a katonai pálya nagyon költséges dolog.

— Hát elég lesz a fiúnak 16,000 forint havonkint? Annyit szántam rá egyelőre.

A katonatiszt persze nagyot bámult és Kiss Ernő másnap benn volt a kadétskolában. — Már 24 esztendő korában századosi rangig vitte föl az osztrák hadseregben, mert akkor, a kinek sok pénze volt, megválthatta az előtte rangban állótól a helyét. A magyar honvédségnél persze az ilyesmi nem volt szokásban, de Kiss Ernő fényes hadi érényeivel tábornoki rangig vitte föl és azokban a nagy napokban hadügyminisztere is volt hazájának: Vértanúságot szerezett Aradon; a család reagenteg vagyonát pedig öccse, Miklós örökölte, aki már nem minden adósságtól menten hagy a hátra fiaira: az elhunyt Elemérre és Miklósról, aki most Schatt Katalin bécsi udvari színésznőt vette feleségül és most Brenos Ayresben konzul. Kiss Elemér veje volt Blaskovics Ernőnek. A roppant vagyon a két fiu kezében elpusztult, — nagyuri költségeikre ráment minden uradalom, és vagy tíz esztendő óta Itteben és Eleméren másoknak aratnak, akk jobban megtudják becsülni a szerencsét, mint a bánági nábob ivadékai.

* Kereskedő ifjak értekezlete. F. 1896 márczius 29-én, azaz vasárnap d. u. tartandó közgyűlésünkön a tárgysorozat befejező pontja a Tisztikar és a Választmány megválasztása leendő. Ezuttal szükségesnek tartjuk, hogy az ez ügyben való megbeszélés céljából előrelételet tartunk s felkérjük ezennel egyesületünk összes tagjait, hogy ma, azaz márczius 27-én, este fél 9 órakor egyesületünk helyiségében eme nagyon fontos értekezleten megjelenjen szíveskedjenek. Több egyleti tag.

* A munkás dalegyet estélye. A debreczeni munkás dalegyet folyó 1896 évi április hó 6-án, husvét másodnapján a »Margit« fürdő disztermében Janny József egyleti kar-nagy vezetése mellett táncszel egybekötött zártkörű dalestélyt rendez. A dalestély műsora a következő: 1. »Bár merre jár« Lányi E. 2. »Isten hozzád« Rieger J. 3. »Lehullott a rezbó nyárfá levele« Huber K. 4. »Tarka madár« magan solóval Kerzer. 5. »Rákóczy-induló« zenekar kísérettel Huber K. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 1 korona. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabadjegy két személyre érvényes. Tekintve, hogy az egylet az országos dalárszerenyen részt venni óhajt, azért is a felülvezetések közönellet vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Zech József urnál (Kis-uj-utca), Kurian Gyula órász üzletében (főpiacz), Péter Pál urnál a »Korona« vendéglőben és este a pénztárnál.

* Hazafi Veray János megrovása. Egy-néhány budapesti lap nemrégiben azt újsá-golja, hogy »Hazafi Veray János a nemzet vándor lantos« és a megrovási kalandok esz-közlője, letette a lantot és felvéve a hóhányó lapátot beallott a Józsefvárosban házmester-nek. Veray János költői hírnevében sértve érezte magát e hírek által, melyek úgy lat-szik nem voltak igazak. Élő czáfolatául e hí-reknek megjelent Hazafi Veray János nemzeti kokárdával, meg pörge kalapban a Kerepesi-uton és szétosztotta legujabb megrovási ka-landjait, mely a Neues Pester Journal nak szól, minthogy a vándor lantos azt hiszi, hogy az ő házmesterségéről szóló hírt ez a lap közölte legelőször. Szól pedig a Veray Já-nos megrovási kalandja a következőképpen:

Szégelyd magad, hogy német lapodban ok nélkül sértégttel

Az ilyen német semmittevő dühös megro-vást érdemel.

Tedd le a to llad és ne merjél engem többé fel említeni.

Eregy te házmesternek én ugy sem fo-gok menni.

Házi ur leszek az árgyélusát e világnak. Azt mondom ujságírók velem ne teke-tóriázzanak.

Hogy az Erzsébet-téri verebek egyiké ki a szemeteke!

Mennyetek tik havat hánni már én hántam eleget.

Az egészben az a vizsgálató, hogy Ha-zafi Veray János háziur lett s így nem marad mögötte azoknak a költőknek, a kik már ed-dig részint házakat építettek, részint az aka-demiába jutottak.

Táviratok,

Országgyűlés.

(Saját tudósítónk távirata.)

Budapest, márcz. 27.

Ülés kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Balogh Géza, Eszterházy Kál-mán, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen van: Bánffy Dezső, Fejérváry Géza báró, Dániel Ernő, Darányi Ignacz, miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették. Azután napiredre került a földművelés-ügyi tárca költségvetésének tárgyalása.

Az általános vitában ma résztvettek Sporzón Ernő, Kulmann János és Weszter Imre, kik mindannyian a költségvetés mellett beszéltek, bizonyították annak mindenre kiterjeszkedő voltát, realitását és ajánlották a Háznak elfogadásra.

A költségvetés ellen Bujanovich Sándor, Makfalva Géza és Szalá y Imre beszéltek.

Különösen Bujanovich foglalkozott részletesen a költségvetéssel. Kiterjeszkedett a mezőgazdasági és közigazdasági szakoktatás kérdésére. A költségvetést még általánosság-ban sem szavazza meg.

Ülés vége délután 2 órakor.

Papakosztáék ügye a tábla előtt

Budapest, márcz. 27. A Debr. ered. táv. P a p a k o s z t á é k, a híres nemzetközi be-török ügyével a budapesti kir. tábla a felleb-bezes folytán ma foglalkozott. — A kir. tábla hosszas tanácskozás után Papakosztá és Stha-tio büntetését három és fél évről hat évre emelte fel.

Színház és zene.

Ophéus a pokolban.

Helyesebben pokoli orpheumnak is mond-hatnók azt, a mit színházunkban tegnap este produkáltak.

A szabadjára eresztett operette-daemona elemében volt; sült és sületlen rögtönzések áradata zudult a kiszolgáltatott árva közönség fejére.

A legizlésebb komikum pl. az volt benne, hogy a mennydörgő Zeus tótos-magyar kiejtés-sel beszélt ifju Németh, recte Goldstein Számi száján át.

Műelvezetet, a szónak igaz értelmében, alig leltünk egyebben, csak két kedves énekes-művésznők Ru z s i n s k y Ilona asszony és G a l y a s s y Paula k. a. gyönyörű énekében. Ők játékokban is óvakodtak mindenféle izlés-telen tulzástól, melynek mocsaraban a többiek deréki gázoltak.

Jo hogy a közönség is kezd már bele csömörleni az opere tek szellemeskedéseibe. Tegnap ugyanis nagyon hidegen fogadta a szóbeli részt, s csak a zene és ének érdekelté némileg.

Azt hisszük, hogy ha még megemlítjük, hogy a karszemélyzetből Borcsayné és Bar-dos Irma magánénekrezslele jól sikerült eleget tettünk tudósítói tisztünknek.

Távozó színészek.

Debrecezen márcz. 27.

Két nap választ még el bennünke! vírágyasarnaptól. Mire Phoebus kereke kétszer fordul meg a föld körül: összepakolnak Thália papnói és papjai, aztán elmennek új hazába.

Mi más az élet, mint vándorlás. Jövemenés egyik helyről a másikra, itt is, ott is találkozunk néhány arccsal, a kiket hamar elfeledünk njabb ismerősökért. — Már ez így van.

Az ember szereti a változatosságot és unja azt, a mit már ismer. . . Régen felállították ezt az axiómát és hitelt is adnak neki önmagukkal meghasonlott emberek, a kik gyűlölik a maguk fajtát.

Ne törődjünk ezekkel, mert én azt hiszem, hogy a mi kedves megszokott ismerősinktől nehéz lesz most a válás, a mikor már olyan jó barátságban voltunk velük. Talán nekik is rosszul esik a távozás, de hát hába, a Muzsák istene így rendelte.

Bajnócz y Valéria, a mi kis naivánk és soubrette színésznőnk, hazamegy az ő szülőfővárosába.

Bizalmasan úgy nyilatkozott, hogy megy Franciaországba és ott folytatja szép reményekkel kecsesgató pályáját.

Cserny Berta Kolozvárra szerződött, a honnan már csak egy lépés még feljebb emelkedni.

Klenovicsné a biblia mondása szerint: Az asszony pedig követte vala az ő urát — férjével szintén Kolozvárra megy. Ide követik őket Szatmáry Lajos és Rózsahegy Kálmán, a kik előtt még igen szép jövő áll.

Margó Zelma Krecsányihoz szerződött s a kiállítás alatt viszont fogjuk látni a budai szinkör deszkáin.

Tapolczay vigszínész lett, a ki ezentúl — mint fővárosi művész — már csak úgy lelerándul a vidékre vendégszerpelni.

Krémer Jenő Szegedre szegődött Nyilassi Matyi, Hevesi és Bogyó Ilonka Feldhez gravitálnak.

Hát oszlanak az apostolok, a kik Thália felszentelt templomában tömjeneznek a művészet istenének, oszlanak Debreczenből, hogy új hazát keressenek, hol hirdessek küldetésü tanát.

Isten veletek, vándormadarak! Ha itt nem volt elég jó, úgy találjatok jobb hazát, de ha valamikor visszakivánczolótok, mi tárt karokkal várunk benneteket!

A bucsufelleptek sorában legközelebb Margó Zelma, szántársulatunk e használható sikkés tagja következik. A kisasszony Krecsányi szántársulatához szerződött, és szombaton legújabb és egyik legjobb szerepében, a Három Kázmérban fog a debreczeni közönségtől bucsut venni. Utolsó fellepte iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik és kiállítás van rá, hogy nagy ovációkban fog részesülni.

Irodalom és művészet.

* **Reviczky Költeménye.** Reviczky Gyulának a fiatalon elhalt proétának, egy 1874 augusztusban írt kiadatlan költeményét közlik most a lapok. A költemény így hangzik:

Füstbe.

Nagy, büszke ur valék én álmaimban,
Kit a tömeg bámulva ünnezel;
Szép hölgyem és a legzitrább nevem van,
Száz csillogó remény, kereszt lep el.
Erőlyem, páholom van emeletlen;
Fényes hintóba négy ló visz tova,
És lelkelem érz, lázas örületben;
Lehet nagy ur akármily ostoba!

S ha felkacagtam, hogy hisz ez csak álom,
Hóbortos, tarka-barka képzelem;
Megifjodott ábrándom, ideáalom,
A szívnek delibájja:

Hiszen szegények is van menedőke,
Apró családja, csöndes kis szoba.
S áldása hű nő és szerelmi béke . . .
E boldogság együgyű, ostoba!

Vagy hát legyenek nagy költő, halhatatlan,
Kinek az élte hősi küzdelem.
Nem járok így majd négylovas fogaton.
Kincs, boldogság, kereszt mit ér nekem?
Csak büszke szívvel felkacagni tudjak,
S a meny legény hajomnak záloga;
Boldogságról meséket ne hazudjak . . .
Legyek buták szemébe ostoba.

Ah, vége! mindenről lemondá
A törpe költő, névtelen gyerek.
Végső, titáni álmon is tapodva,
Már emberarczba nézni sem merek.
Amim maradt, csak bánat és a szegény,
S e y kocz, mit az emlékezet doba . . .
S nem teljesült kétség'esett reményem:
Hogy legalább lehessen ostoba.

Reviczky Gyula.

Ecce Homo!

— Munkácsy legújabb képe. —

Munkácsy Mihály legújabb képének tárgyát ismét Krisztus esetéből vette. Azt a jelenetet ábrázolja, a mikor Pilátus kiment és meglátva Jézust tövis koronával, biborruhában, felkiált:

— Ecce homo!

A kép mintegy folytatása a »Krisztus Pilátus előtt« címűnek; az a pillanatot választja, a mikor egy lépéssel még közelebb jutottak a döntéshez, a mely Krisztus megdicsősülését okozza. Krisztus ennél fogva még idealisztikusabban van ábrázolva, mint a korábbi festményeken. A művész mindeu erejét, tehetséget, felfogásának mélységét a főalak kidolgozásának szentelte. Krisztus ott áll, megbilincelt kezében a nádszálat tartva, tekintete szerény és alázatos, de felmagasztosulva küldetésének tudatában. Nemes az alak, a mit lelki szemével látott. A főalak, a melyet Munkácsy ecsetje a vászonra festett; a művész tudta mit akar ábrázolni és dicsősége, hogy sikerült tökéletesen visszaadni azt, a mit lelki szemével látott. A főalak mellett megkapó Pilátus képe. Szép római fő, okos és komoly arczkifejezéssel. Krisztusra mutat e szavakat mondván: Ecce homo. A tömeget azonban a szenvedő férfi látása még jobban felingerli és a halálát követeli, noha a zsidók királya csak tövis koronát visel, a melynek tövisei véresen furdódnak homlokába. Szinte látja az ember, mint dühöng a tömeg és kiáltja: Feszítsétek meg!

Nagyon élénk és mozgalmas a tömeg képe. Az egyes alakok typusa élesen kifejezve jut. Mind, egyikük önálló felfogásra mutat és a képek egyik vonzó ereje az, hogy az egyesek lelki hangulatát külön-külön jellemezvén, egységes benyomást tesz. Egrész hangosan kiabáló fanatikus agitátorok, a másik oldalon komoly gondolkozó férfi, a ki politikai okból követeli a mártír halálát, majd ismét női alakok, a melyek részvétellel eltelve elfordulnak, hogy ne lássák az Ember fiának szenvedését. E mellett hatalmas ellentét a római katonák izmos alakja a közönség durva kifejezésével. Vad mozgalmas tömeg képe az, a melynek háttere a templom és a mely fölött az égbolt tiszta kékje ragyog.

A feladat, a melylyel Munkácsynak meg kellett birkóznia, nehezebb, mint az előző Krisztusképnél. Hetven alakot kellett elhelyezni a rengeteg vásznon és ez oly remekül sikerült neki, hogy a tömeg nem tolong, sőt látszik, hogy másoknak is helye volna. A perspektívának művészetét, a mely éppen úgy megérdemli a csodálatot, mint a részletek gondos kidolgozása.

Párisban sokat foglalkoznak avval, honnan vette Munkácsy a jellemző zsidó-típusok modelljeit. A művész azt mondja, hogy Oroszországból kiűzött zsidók ültek neki, a kik a Hirsch-féle argentiniai telepre utazva, Páris-

ban jártak. A szegény, kifosztott, elnyomott, hazátlan és nyomorgó emberektől festette a művész azt a zsidó népet, a mely fellázad hitsorsosa és polgártársa ellen, mert királya akart lenni. Munkácsy képét a legközelebbi napokban kiállítják Párisban, azután hazaküldi Magyarországra.

Képét nemsokára követni fogja ő maga is s igazgatója lesz a budapesti festőiskolának, míhelyt megegyezésre jutott a kormányval. A művész életében fontos fejezet záródik le, a mikor Párisból távozik. Párisban érte el nagyságát, itt szerzett elismerést és dicsőséget, a párisi korszakban esnek legnagyobb alkotásai. Érti ezt a művész maga is és mikor a meghívott vendégeknél a napokban bemutatott legújabb képét, önkénytelenül is visszapillantást vetett pályájának kezdetére, a melynek színtere a magyar pusztá volt. Alkalmat szolgáltatott erre két ifjúkori festménye, amelyet mostanában küldöttek neki hazulról Párisba. Két arczkép ez, egy mézarosnak és nejeének portraiije, amelyet a fiatal piktor jó falatok fejében festett. Azóta a mézaros megöregedett és elszegényedett, Munkácsyból pedig gazdag és világhírű művész lett, a ki úgy röjja le háláját hajdani pártfogói irányában, hogy dragá pénzén visszaveszi tőlük ifjúkori festményeit. A művész bemutatatta vendégeinek más ifjúkori alkotásait és örömmel beszélt pályája kezdetéről. Elmondotta, hogyan jött először érintésbe a művészvilággal. Szamosi festő járt az ő szülőföldén és látogatásban volt a festőnél a híres Pettenkofer. Pettenkofernek képkeretre volt szüksége, a melyet a fiatal Miskával készítettett el, és ez alkalommal megmutatta rajzait a nagy német festőnek. Pettenkofer rögtön felismerte az ifjúban rejlő művészi tehetséget és fekarol a őt. Partfővárosába vette a fiatal talentumot Berres huszárezredes, a ki azóta vezérőrnagy lett, de mint műkedvelő is jó nevet szerzett magának.

— A véletlen segített elé pályámon / mondá Munkácsy — de a kukoricza rosszul állott. Mikor hazajöttem, nagybátyám azt kérdezte:

— Mit műveltél, hogy a kukoriczád nem törődött?

— Rajzoltam — felelém — és megmutattam festményeimet nagybátyámnak. Az egyik kép, a mely a rombadólt juh-akol ábrázolta, nagyon felizgatta.

— Micsoda? — kiáltott a műértő nagybácsi, az akol még most is ilyen komisz karban van. Pedig megparancsoltam, hogy kitartarozzák!

Látszott a meghatott ág a művészen, a mikor az első kisérleteit mutogatta abban a teremben, a hol a legújabb világraszóló remek alkotását a párisi műértő közönség csodálta.

Törvénszék.

A garam-kissallói vérvád.

A budapesti esküdtszék előtt tegnap állott Fuszti János garam-kissallói illetőleg zseliczi káplán, aki a Magyar Allamban azzal vádolta Adler Ignác sallói lakost, hogy egy kis leányt rituális czélből meggyilkolt. Tudvaevő, hogy Adlert azóta annyira bántotta a sok, méltatlanul szenvedett bánat, hogy véget vetett életének. A tárgyalási terem zsufolásig telt. Az esküdtszék megalakítása után a vádlott elmondja, hogy neve Fuszti János róm. kath. segédlelkész Zseliczen, vagyona nincs, büntetve még nem volt.

Fölolvasták Adler Ignácznak most és a fia által fenntartott vádlevelét, mely Fuszti rágalmazással és becsületsértéssel vádolja. Fölolvassák az inkriminált czikket is.

Vádlott beösméri, hogy azt a czikket ő írta és magánlevélben azt is megírta, a szerkesztőségnek, hogy foglalkozzanak a dologgal, »nehogy a zsidák, akik z-irunkat veszik, még vérünket is elvegyék.« — Jelen volt különben a kis leány felboncolásána; a helyszínen szerzett gyanuokok alapján írta meg czikket, gyanusítva egyuttal a bíróságot, hogy lanyhán jár el, mert épen zsidóról van szó.

Elnök: De Adler ellen is meg volt indítva a vizsgálat.

Vádolt: De be kellett volna várnia a bíróság intézkedéseit. (Vádolt hallgat.)
Elnök: Miért írta ön, hogy a bíróság ártatlan embereket fogott el?
Vádolt: Mert el akartam rólok terelni a figyelmet.

A védő benyújt egy iratot, mely szerint a gyilkosság napján sok zsidó volt Kis-Salón. (Nagy derűlttség)

Következnek az erkölcsi tanuk.
Mitrovics Bertalan r. kath. nyuz. főszolgabíró. Adlert mindig tisztességes, derék, becsületes embernek ösmerte. Nem volt éppen felvilágosult, de derék, jóindulatu embernek tartotta mindenki.

Elnök: Volt-e valaha a parasztek között arról szó, hogy husvét táján nem jó a zsidókhöz járni?

Tanu: Nem mondja azt senki.
Elnök: És nem mondják, hogy nem kár uszorás volt?

Tanu: Ellenkezőleg, mindenki sajnálja. Meg ezután igen sok tanut hallgattak ki, akik mind hasonló jó véleményben voltak.

A vád- és védőbeszédnek elhangzása után visszavonult az esküdtsek s a vádlottat csupán rágalmasban mondotta ki vétkesnek nyolcz szavazattal. A törvényszék tizennygy napi fogásra, ötven forint pénzbüntetésre és a költségek megféréítésére ítélte.

Az indoklásban vádlott mentségül föl van hozva egyoldalú nevelése és alacsony értelműsége.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

márczius 27.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felülisulyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felül sulyban) — krig. 4. Fialtal közép páronként 251—320 klg. sulyban 46—47 krig. 5. Fialtal könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — 45—47 krig. 11. Magyar sz dett: Nehéz (páronként 280 klgon felül sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220—280 klgmíg terjedő sulyban) 41—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 45—46 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felül sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi márc. hó 23-ik napján volt készletben 13565 drb. 1896. márc. hó 23-ik napján felhajtott — drb. 1896. márc. 24-ik napján elszállított 513 drb. 1896. évi márc. hó 26-ik napjára maradt készletben 15552 drb. hozott-sertés forgalom változatlan.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irta: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet. 33.

A vilámmvezér.

(Folytatás.)

A kemény telet kiálltuk, szebb napok virradtak fel, seregeink győzelemről-győzelemre haladtak.

Az 1849-iki május havában térünk be ismét a Mártonfy házba.

Szép, csendes délután volt. A salon ablakfüggönyeit félre vonta Ida, mert az öreg ur nem szerette a homályt, mikor oly nyájasan ragyogott a nap.

Merengve ült együtt a család. Ida és Berta egymás mellett álltak az ablaknál és elmerülve szemlélték a nem messze emelkedő hegyormokat, melyek a vadregényes hegylánczolatból büszkén emelkedtek ki.

Hová gondolt a két nő? Vagy nem vol-

tak titkos gondolataik s csak a táj pompája kötö le figyelmüket?

Ki tudná ezt megmondani!

Mártonfy né szótlanul varrogott férje mellett, ki éppen ebéd utáni kávéját szürcsölgötte.

E merengő csendben egyszer csak halk, vontatott bugás támadt föl valahonnan s megremegteté az ablaktáblákat... kis idő mulva ismét... aztán mindig sürűbben, mindig erősebben.

— Ez ágyuzás! — kiáltott föl Mártonfy fölgorva, míg a nők megdöbbenve néztek rá.

— Semmi kétség — folytatá — valahol csata van, halljátok, hogy recsegnek az ablakok!

— Istenem! — sóhajtott Mártonfy — mennyi vér, mennyi kiontott drága vér!

— Hol lehet ez az ütközet? kiáltott Ida és Berta — hiszen vidékünkön egyetlen egy katonát sem láttunk.

Mártonfy csendet intve figyelt, végre összehuzott szemöldökkel fordult a nőkhez:

— Aligha nem lesz részünk valamiben, a csata felénk húzódik, az ágyuzás mindig erősebb.

Valóban a dörgés mindig sürűbb, mindig erősebb lett. Az ablakok úgy recsegtek, úgy csörögtek! s az üveg-szekrénybe rakott porcellán galantériák meg-megesendültek, fájón zizegve.

Künn az uteza is megnépesült. Csoportok alakultak, egyesek futkostak ide s tova.

A hölgyek szorongó szívvel, az öreg ur férfias, bátor érdekléssel figyelték a morajra, mely iszonyuan kezdett növekedni.

— A csata helységünk alá jön; a fejem teszem rá, hogy a határban ágyuznak! kiáltott Mártonfy.

Most egy eseléd rohant be.

— Tekintetes ur! nyakunkon a háboru! Csak egy hemzseg a katonaság alig egy fertály órányira tölünk.

— Senki se mozduljon az udvarból! — kiáltott rá szigoruan Mártonfy, senkise merje elhagyni a házat! Gyermekeim, ne féljétek! Majd elvégzik azok dolgukat. Csata után csak az egyik fél marad itt, a győző; annak enni, inni adunk s nem lesz semmi baj.

— Istenem, Istenem! — sopánkodott Mártonfy — de hátha a mieink vesztenek?

— Ugyan edes jó nénikém, — kiáltott most lángba borult arcczal Berta, hogy mondhat ilyet!? A branyiczói, hatvani, isaszegi hősök nem szoktak veszteni!

— Biz az meglehet, edes Bertám! — szölt nevetve Mártonfy, ki tudja? Hannibált is me verte néha, pedig az nagyobb hegyet is mászott, mint Branyiczó.

— Nem, bűcsikám! — felelt vissza hévvel Berta — Branyiczónál nehezebb pontot Hannibál sem foglalt el. Aztán futhatott az, nem volt az magyar!

— Jó, jó, kis amazon! csak ne tüzelj oly nagyon. Teringtett! hiszen csak nem fűsz pecsovicsnak! de lásd, mi tagadás, bizony futáltak már egynehányszor a mieink is.

— Az más! feleselt úzzel Berta, az alakulás irájében. De a hatvani csata óta hoi? mikor futott a magyar? No mondjon egy veszített csatát a bécsi! Nem mennek-e folyvast győzelemről-győzelemre? Hát én már látom a magyar nemzeti lobogót a bécsi Szent István templom tornyan! Mondjon hát egy veszített csatát a hatvani diadal óta!

De az öreg Mártonfy nem fárasztá ezzel emlélező tehetőségét, hanem megkapta a kis magyar védőt derekánál és össze-vissza ölelte, esőkolá.

... Fűessük fel a csatatér. Egy magas dombkőre vésztek nyájas olvasóm. Tekintsünk szet, tartsunk egy kis hadiszemlét, hogy a nagy-szerű jelenetet felfoghassuk.

Kelet felé fordulj. Előtted félóránnyira te-ül el a regényes fekvésű mezőváros, melynek baloldalán a hegyek felé egy magasabb ponton emelkedik az ódonszerű uri lak, Mártonfyék ősi rezke; észak felé a vadregényes hegy-olcsók nyulik el, melynek egyik ormán, a helységen tul egy méltóságos várrom sötétedik; délre szelidülnek a dombok s a láthatár vége rónaságban enyészik el.

(Folyt. köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Museum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedadémia palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9—11 óráig.
Pénteken)

Délután:
Minden hétköznap 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9—12 óráig.

Sz. Dávid István zene-estély: Vasárnap Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyarai testvérek

Április 6. Munkás-dalegylet dalestélye a Mangit-fürdőben.

Április 6. Lukács János táncztanító próbája a „Korona” disztermében.

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.76—7.77
Új buza őszre 1896.	7.70—8
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	638.—40
Őszi zab	—
Tavaszi zab	62.4—26
Új tengeri május—jun.-ra	4.13—14

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.39—40
Tavaszi buza márcz.—ápr.-re	7.52—54
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.40—42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 140 sz. Páros bérlet 140 sz.
Szombaton, 1896. márcz. hó 28-án:

A három Kázmér.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Beöthy L. Zenéjét Szabados Béla. (Rendező: Hevessy.)

Kiadó üzlet

H.-Nánáson, a főutcán egy fűszer, rövidáru, vegyes üzlet vagy egyébbre használható

BOLTHELYISÉG

április 24-től kezdődőleg kiadó. Van mellette 1 szoba, konyha és pincze. Értekezhetni H.-Nánáson

Rezág Jánosnál.

Legújabb gyártmány!

KOPÁCSI

crème-szappan

legkiterjedtebb szer a

testbőr ápolására.

Kapható minden előkelőbb

* I P A R M Ū Á R U *

és

ILLATSZER RAKTÁRBAN.

Darabonként 35 kr.

* Egy doboz. 3 darabbal, 1 frt. *

Nagybani eladás az Osztrák-Magyar

Monarchiában.

Wellisch, Frankl & Co-nál

Bécsben.

216.

Az „István gőzmalom” társulat**GYÁRTMÁNYAINAK
ARJEGYZÉKE**

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezménynek szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	14.—
B Szűte „ aprószemű	13.40
C Királyliszt	13.—
1. Lángliszt kivonat	12.30
2. Elsőrendű zsemlye liszt	11.40
3. Zsemlye liszt	11.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	10.80
5. Közép kenyér liszt	10.40
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyér liszt	9.—
8. Takarmány liszt	6.—
11. Finom korpa zsákkal	3.80
11. „ zsák nélkül	3.60
12. Durva korpa zsákkal	3.60
12. „ zsák nélkül	3.40
12. Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúly tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70

11. és 12. szám 50

Debreczen. 1896. márczius 26.

SZŐLŐ VESSZŐ

Eladó 29 ezer darab faj tiszta

olasz rislingsima vessző; Debreczenben házhoz szállítva **ezre 5 frt.**Megrendelhető **Posszert János** ur borkereskedésében (Piacz-utca.)**Eladó földek és szőlők.**

A Czuczában 7 nyilas és 4 öles föld gazdasági épületekkel együtt. A csige kertben 3 $\frac{1}{2}$ nyilas föld, a kis vasut mentén az ujonnan készült kórházzal szemben örök áron eladó. Eladó továbbá a csige kertben 4 $\frac{1}{2}$ nyilas szőlő pajtával és a hozzátartozó pusztai földdel együtt. Értekezhetni Kis-Mester-utca 1120. szám alatt a tulajdonosnál.

Fontos minden fuvarosnak!

1. Bécs-Ujhelyi finom és terpentinelaj finomító, kátrány és zsiradék nemű gyár

Franz v. Furtenbach

Wiener-Neustadt.

Bejegyzett

védjegy

Eddig utól nem ért
új különleges tengelykenőcs
olaj és felolaj tengelyeknek.

Óv, fagy, fűtés által tüzesedés, lefolyás ellen. Kopott tengelyeknél nélkülözhetetlen. Nyílt teher-tengelyeknek kitűnő. — Mindenféle kenő készülékeknel használható.

Vegyészileg megvizsgálva!
Gyakorlatilag kipróbálva!

Savanymentes. Vizmentes Homokmentes.

Szétküldés csakis eredeti pléh dobozban á 5 kio.

Doboz ára :

Ausztria-Magyarországra franco minden állomás frt	2.50
Bosznia és Herzegovina	2.75
Külföldre a gyárból szállítva	2.25

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK**GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE**

Budapest, József-körut 41. szám alatt.

Ajántja: a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplő garnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljeit és egyéb gazdasági gépeit.

1896. augusztus 1-től Váci-körut 32. és József-körut 41. szám alatt.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.